

Недавно је на Филозофском факултету отказано предавање на тему "Стигматизација сексуалних радница", на којој је један од предавача требало да буде "радница" из Сан Франциска. Разлог за отказивање (или забрану, како то тумаче неке НВО) јесте препорука декана факултета Александра Костића да је боље да се предавање одложи, будући да нема академски значај и да на њему није било предвиђено учешће ниједног академског радника. Главни предавач гђица Венди Винегрет је након неколико натписа у домаћој штампи и сама отказала долазак, плашећи се за своју безбедност. То би била њена друга посета Србији, јер је већ одржала предавање у биоскопу "Рекс", где је и најавила долазак на Филозофски факултет, на којем је требало да гостује са још две колегинице. Након таквог отказивања поједине невладине организације су протестовале, а ЈАЗАС је скренуо пажњу на то да на улицама Београда тренутно "ради" око хиљаду потпуно незаштићених жена.

Пре свега, требало би подсетити да факултет није место за учење заната, а нарочито не таквог. Па чак ни за информисање о истом. Иако је то занимање забрањено у нашој земљи, не верујем да би представницима власти сметало да се такво предавање одржи на неком другом месту. Уколико има довољно заинтересованих, могла је да се закупи и нека велика конгресна дворана. Одржавање предавања, дакле, није проблем. Проблем је кад неко узме за право да тумачи која су предавања коректна, а која нису, и да забране неких тражи, а против других забрана устаје.

У овој земљи би стварно требало да почне да се прича о проституцији. Мислим да су главни проблем проститутки у борби за своја права и главна кочница томе управо они који их у тој борби заступају. Поред неколико изузетака, невладине организације које се боре за њихова права су у јавности с разлогом непопуларне. Не кажем да су све те невладине организације лоше, мислим да свака од њих ради и добар посао, нарочито у области заштите права мањина. Али чим неке изађу из тог оквира и крену у тумачење историје и политичке садашњости, уз учествовање у истој, престају да буду добронамерне и показују своје право, плаћеничко лице. Разумљиво је то, плата мора да се заради. Свака обављена радња се плаћа, па и та. Нажалост, права сексуалних радница због тога трпе.

Организације које се боре за права проститутки у исти кош трпају права геј популације и

осталих представника "Queer" покрета и тиме проституткама чине медвеђу услугу. Јер се уопште не ради о истим појавама. Припадници геј популације, лезбејке, бисексуалци, интерсексуалци и остали који себе називају заједничким именом "Queer" нису то што јесу због свесног избора, него због склопа психолошких особина, биохемије у телу, гена или болести, зависи како ко то тумачи. И те појаве у већем броју случајева нису променљиве. Особе које се баве проституцијом то раде као посао који су свесно одабрале. Они се не боре за промоцију свог стила живота, за нешто што је део њихове личности, него за своје право на рад који су одабрали. У обављању тог посла не траже никакве привилегије, већ само оно што и остали запослени грађани имају. "Queer" заједница за себе тражи права која им ни биолошки ни историјски не припадају, као што су право на брак или одгајање деце. Организације које су потрпале све те групе у исти кош и боре се за њихова заједничка (иако различита) права иду још даље у расипању захтева проститутки тако што инсистирају на једнаком кажњавању и оних који купују сексуалне услуге. Па ваљда је циљ да се казне укину, а не да се губи време и енергија на супротне ствари?

И најважније, Квир појаве нису криминализоване, па борба за њихова наводно оспорена права не може ићи упоредо са борбом за освајање основних права проститутки, дакле, за права која у овом тренутку и не постоје. У случају геј парада и сличних активности ради се о промовисању и рекламирању, па и глорификовању нечега што легално постоји, што је неупоредиво са борбама за декриминализацију проституције.

Због тога мислим да би проститутке требало да се одвоје од оних који их тако "штите", и да решење за своје оправдане захтеве потраже у институцијама система, рецимо у Министарству рада и социјалне политике. Уз садашњу врсту помоћи и уз такве организације своја права тешко да могу да остваре.

Требало би поменути и оно што већина нас већ зна. Проституцију је немогуће искоренити. Ако баш и није најстарији занат, сасвим сигурно је присутан у људским друштвима од самог почетка. У Вавилону је главна свештеница била уједно и проститутка. У старој Грчкој свештенице у храму богиње Афродите су такође биле проститутке и свој посао су обављале у храмовима, где су "верници" остављали новац у замену за услуге. Постојале су и "хетере", врхунске проститутке које су се дружиле са државницима и песницима, и тако вероватно и утицале на грчко друштво. Грци су сматрали да проституција спутава бес младића и да одлазак ожењеног мушкарца код проститутке спасава брак јер не води превари која би га разорила. И у старом Риму је, уз неколико периода забране, проституција била легална. Проститутке су преживеле и средњи век и инквизицију, а постоје и забелешке да је на сваки Ватикански концил путовала и велика група проститутки, која је била ту да клере забави. Тома Аквински је рекао да је "држава без проститутки као дворач без тоалета". Сваки велики рат, па и они крсташки, били су праћени четама проститутки. Проституција је опстала, кроз периоде забрана и дозвола, све до данас.

Због тога не мислим да би могло, а још мање да би требало и даље забрањивати рад проститутки. Не оправдавам га, само мислим да свако има право да одлучи шта жели да ради са собом и својим телом. А то доводи до следећег – проститутке не продају своје

тело, оне га изнајмљују на одређено, унапред договорено време. Због тога верујем да је проституција вероватно најпоштеније занимање на свету. У већини осталих (ако не и у свим) занимања постоји могућност да неко неког превари. Ако купите парадајз на пијаци, могуће је да је свеже прскан пестицидом и да га продавац са шајкачом на глави ипак није сам узгајао, иако тврди да јесте. Ако одете у Грчку на летовање, могуће је да нећете добити хотел који сте уплатили иако су гарантовали да хоћете. Код проституције се тачно знају улоге. Купац каже шта хоће, продавац каже колико то кошта и уколико се постигне договор, на крају се нико не осети превареним. Проститутка не обећава феноменално искуство које неће ни пружити, а купац то и зна, па то и не очекује. Не постоји превара. Питање моралности је обично питање других људи и не мора да има везе са правима оних који су одабрали ту врсту трансакције.

Од евентуалне легализације, или барем декриминализације проституције не видим ниједну лошу последицу, а све што могу да наслутим као производ чини се позитивнијим од садашњег стања. Легализовањем таквог рада држава би унела контролу у хаос који тренутно постоји. Макрои који зарађују велики новац од туђег посла то више не би могли да раде. Тако би и криминал који иде уз то нестао или био смањен. Такве раднице би у друштву биле заштићене и физички и правно, и могле би да затраже и очекују помоћ уколико им затреба. Смањило би се насиље над радницама које трпе и од макроа и од муштерија. Значајно би се смањила – ако не и укинула – трговина робљем, јер не би имао ко да "купује" људе. Имале би, као и остали, право на здравствену заштиту и редовне прегледе, чиме би се повећала контрола над болестима, смањило ширење оних полно преносивих, и тиме побољшало стање јавног здравља. Поред тога, друштво би, а не макрои, узимали порез као и од сваког другог радника у држави.

И у борби за права проститутки, као и за много других ствари, величају се западне демократије и често као пример наводе земље Европе и неке друге државе, у којима је проституција легална. Пре свега, проституција у Европи (осим Холандије) јесте легална за рад, али само за раднике који су држављани Европе. За држављане осталих земаља је забрањена. У Енглеској је дозвољена, али без рекламирања и само у приватном аранжману и у свом стану. У Шведској казну плаћају купци услуга. У Холандији је недавно суд наложио затварање једног од већих бордела у Црвеној четврти, а градске власти су затражиле затварање још око трећине локала у овој градској зони. У Сједињеним Државама је забрањена (осим у неколико округа Неваде, али не и у Лас Вегасу) и кажњива за обе стране које учествују. Једино је у Сан Франциску, граду одакле долази госпођица Венди с почетка ове приче, у току поступак да се проституција декриминализује, али само на подручју тог града. Дакле, ни Запад није баш толико либералан као што неки покушавају да представе. А трибина која је овде отказана на неком америчком колеџу не би могла да буде ни заказана а да се најављени предавачи претходно не ухапсе, а присутни приведу на информативни разговор.